

اطلاعیه شماره: ۵

استروئیدهای آنابولیک

میزان فراوانی سوء مصرف استروئیدهای آنابولیک به دلیل غیر قانونی بودن آن به طور کامل مشخص نیست. بیشترین موارد سوء مصرف این مواد مربوط به برخی ورزشها مانند فوتبال و پرورش اندام (مانند power lifting) می باشد و بسیاری از افراد این مواد را نه به خاطر قهرمانی در مسابقات بلکه به دلیل جذابیت ظاهری بیشتر مورد استفاده قرار می دهند. به عقیده دانشمندان مصرف استروئیدهای آنابولیک باعث افزایش حجم توده عضلانی می شود. متأسفانه این مزیت موجب می شود که مصرف کنندگان آنها کاملاً سایر عوارض بالقوه خطرناک آنها را کم اهمیت شمرده و نادیده بگیرند و یا بپذیرند.

عوارز جانبی:

عوارض جانبی این مواد جدی است خصوصاً با در نظر گرفتن این مساله که مصرف کنندگان ممکن است حتی صد برابر یا بیشتر از مقدار مصرف درمانی، این داروها را مصرف کنند. برخی عوارض فقط از نظر زیبایی مهم هستند اما برخی دیگر از عوارض می توانند موجب مشکلات پایدارتر یا حتی مرگ زودرس شوند. این عوارض در مصرف کنندگان جوان و سالم هم قابل بروز هستند. بیشتر عوارض جانبی مطرح شده بر اساس گزارش های ارائه شده از موارد مصرف این استروئیدها می باشند و می توان آنها را از نظر اثر بر سیستم و عملکرد بدن تقسیم بندی کرد.

اثر قلبی-عروقی

عوارض جانبی استروئیدهای آنابولیک بر سیستم قلبی-عروقی شامل اثر بر فشار خون، متابولیسم لیپوپروتئین ها و ساختمان و عملکرد قلب است. فشار خون ممکن است افزایش یابد. همچنین عوارض جانبی جدی تر در رابطه با لیپوپروتئین هاست. میزان بالای ماده ای به نام HDL (لیپوپروتئین با وزن ملکولی بالا) و سطح پایین LDL (لیپوپروتئین با وزن ملکولی پایین) خطر بروز آترواسکلروز (سختی دیواره شریانها) را کاهش می دهد. استروئیدها باعث تغییر این نسبت شده و HDL را ۷۰٪ کاهش داده و LDL را ۱۰۰٪ افزایش می دهند. به علاوه این استروئیدهای آنابولیک می توانند موجب تغییر در ساختمان قلب و بزرگی بطن چپ شده و بخشی از عملکرد قلب را کاهش دهند. این اختلال می تواند حتی تا چند سال بعد از قطع مصرف این داروها ادامه داشته باشد. به علاوه بیماران ممکن است دچار انفارکتوس میوکارد شوند که این امر می تواند ناشی از پاسخ شدید بطن چپ به محرک قلب مانند ورزش باشد. به علاوه استروئیدها می توانند ریسک ایجاد لخته در عروق کرونر و رگهای مغز را افزایش دهند. شدت آترواسکلروز به میزان هموسیستئین موجود در پلاسما مربوط است. مصرف نابجای استروئید می تواند موجب کاهش هموسیستئین و در نتیجه افزایش ریسک تشکیل پلاک در داخل عروق شود.

اثرات کبدی

استروئیدهای آنابولیک عوارض جانبی شدیدی روی کبد دارند خصوصاً داروهایی مانند متیل تستوسترون . مصرف نابجا می‌تواند موجب تخریب برگشت پذیر عملکرد کبد شود.

سیستم تناسلی

تجویز بیش از مقدار درمانی استروئیدهای آنابولیک می‌تواند موجب تغییرات برگشت پذیر یا برگشت ناپذیر در سیستم تناسلی گردد. با در نظر گرفتن این مساله که شروع مصرف این داروها با تستوسترون است، تجویز استروئید می‌تواند موجب کاهش تولید تستوسترون و هورمون‌های جنسی در بدن شود که اولین تظاهرات آن حدود ۲۴ ساعت بعد از تجویز ظاهر می‌شود و شامل کاهش در تعداد میزان تحرک و وزن مخصوص اسپرم همچنین تغییر در شکل طبیعی آن می‌شود و این کاهش اسپرم به تدریج تا نازایی ادامه می‌یابد و در صورت قطع مصرف این داروها تا به‌بود کامل ممکن است یک سال یا بیشتر زمان لازم باشد که البته بسته به میزان و مقدار مصرف این داروها متفاوت است.

اثرات روانی-رفتاری

تجویز داروهای استروئید بیش از مقدار درمانی اغلب با رفتارهای تهاجمی و تغییر در حالات روانی در ارتباط است . اثرات فراوانی مانند افسردگی، بدبینی، اسکیزوفرنی، وابستگی به استروئیدها و علائم سایکوتیک و تمایل به قتل گزارش شده است. به علاوه این افراد هنگام مقایسه خود با کسانی که در زمینه بدنسازی و یا وزنه برداری فعالیت می‌کنند ممکن است دچار این احساس شوند که بدن آنها به نحو مطلوب تغییر نکرده است و از این نظر نیز دچار برخی مشغولیت‌های ذهنی می‌شوند.

سایر عوارض جانبی

با مصرف بیش از مقدار درمانی استروئیدها، استروئید اضافه تبدیل به استروژن می‌شود. مردانی که دچار سوء مصرف استروئید هستند ممکن است دچار مشکل رشد پستان و در نتیجه بزرگ شدن دردناک پستان شوند و در صورتی که با قطع مصرف این داروها مشکل برطرف نشود ممکن است نیاز به جراحی باشد. زنانی که سوء مصرف این داروها را دارند اثرات ناشی از زیاد شدن آندروژن (هورمون‌های جنسی مردانه) را تجربه می‌کنند مانند شیوع طاسی با الگوی مردانه، خشونت صدا، چروکیدگی شدن پستان و نامنظمی قاعدگی.